Dosarul nr. 3-24/24
2-24044503-32-3-23042024

H O T Ă R Â R E

Dispozitivul hotărârii pronunțat la 14 noiembrie 2024 or. Ialoveni
Cerere de eliberare a hotărârii motivate depusă la 20 noiembrie 2024
Hotărârea motivată redactată la 2 decembrie 2024

Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni
Instanţa de judecată, compusă din:
Preşedintele şedinţei,
judecătorul specializat pentru examinarea
acțiunilor în contencios administrativ Diana Corlăteanu
Grefierul Irina Bolduratu

examinând în ședință de judecată publică, acțiunea în contencios administrativ inițiată de Munteanu Andrei, Munteanu Sergiu, Sandul Zinaida și Fonea Alina împotriva notarului Tudos Raisa, terți Levinschi Nicolae și IP „Cadastrul Bunurilor Imobile” cu privire la obligarea notarului să elibereze certificatul de moștenitor legal pe numele defunctei Munteanu Olga, care să ateste calitatea de moștenitor legal asupra 2/3 cotă-parte ideală rămasă după decesul Nataliei Levinscaia (*****), și anume, casa de locuit individuală și construcțiile accesorii cu nr. cadastrale *****, ***** și ***** și terenul pentru construcții cu nr. cadastral *****, amplasate în *****, *****, *****,

A C O N S T A T A T :

La 18 aprilie 2024, prin intermediul oficiului poștal, Munteanu Andrei, Munteanu Sergiu, Sandul Zinaida și Fonea Alina au depus la Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni cerere de chemare în judecată împotriva notarului Tudos Raisa cu privire la obligarea notarului să elibereze certificatul de moștenitor legal pe numele Olgăi Munteanu, care să ateste calitatea de moștenitor legal asupra 2/3 cotă-parte ideală rămasă după decesul Nataliei Levinscaia, survenit la *****, și anume, din casa de locuit individuală, cu suprafața de 124,5 m.p., cu construcții accesorii de 17.7 m.p., și 15.5 m.p., cu nr. cadastrale *****, ***** și ***** și terenul pentru

construcții cu suprafața de 0,058 ha, cu nr. cadastral *****, amplasate în *****, *****, *****.

În motivarea acțiunii, reclamanții au susținut că, prin răspunsul nr. 11 din 1 aprilie 2024, notarul Tudos Raisa a respins cererea moștenitorilor Munteanu Andrei, Munteanu Sergiu, Sandul Zinaida și Fonea Alina cu privire la eliberarea certificatului de moștenitor legal pe numele Olgăi Munteanu, prin care să fie atestată calitatea de moștenitor legal asupra 2/3 cotă-parte ideală din casa de locuit individuală, cu suprafața de 124,5 m.p., cu construcții accesorii de 17.7 m.p., și 15.5 m.p., cu nr. cadastrale *****, ***** și ***** și terenul pentru construcții cu suprafața de 0,058 ha, cu nr. cadastral *****, amplasate în *****, *****, *****, care i-au aparținut defunctei Natalia Levinscaia, decedată la *****.

La 27 martie 2024, moștenitorii Munteanu Andrei, Munteanu Sergiu, Sandul Zinaida și Fonea Alina au avansat către notarul Tudos Raisa cu cerere motivată, prin care au solicitat eliberarea certificatului de moștenitor legal pe numele Olgăi Munteanu, prin care să fie atestată calitatea de moștenitor legal asupra a 2/3 cotă-parte ideală din bunul indicat supra, cu scopul ca certificatul de moștenitor legal de 2/3 cotă-parte ideală din bunurile indicate pe numele Olgăi Munteanu, să fie înregistrate la ASP Hîncești, Departamentul cadastru pentru configurarea masei succesorale, stabilite în temeiul hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 8 decembrie 2020, cu scopul modificării certificatelor de moștenitori cu nr. 1-1250, 1-1251, 1-1252 și 1-1253 din 10 octombrie 2022, pe numele copiilor Munteanu Andrei, Munteanu Sergiu, Sandul Zinaida și Fonea Alina.

Consideră reclamanții că, masa succesorală în mărime de ½ cotă-parte din casa de locuit individuală, cu suprafața de 124,5 m.p., cu construcții accesorii de 17.7 m.p., și 15.5 m.p., cu nr. cadastrale *****, ***** și ***** și terenul pentru construcții cu suprafața de 0,058 ha, cu nr. cadastral *****, amplasate în *****, *****, *****, urmează a fi mărită până la 2/3 cotă-parte pentru că, acest drept decurge din hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 8 decembrie 2020, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2021, hotărâre devenită irevocabilă și definitivă la 14 februarie 2022.

Au subliniat că, deși procedura notarială privind eliberarea certificatului de moștenitor legal nr. 4724 a fost finalizată de notarul Tudos Raisa, prin care se atestă calitatea de moștenitor legal asupra ½ cotă-parte din averea rămasă după decesul Nataliei Levinscaia, survenit la *****, după 14 februarie 2022 au apărut circumstanțe noi, după rămânerea irevocabilă a hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 8 decembrie 2020, care de altfel determină necesitatea eliberării de către notarul competent a unui nou certificat de moștenitor legal în locul celui declarat nul, pentru a cuprinde toate bunurile defunctei.

Anume, acest mecanism permite moștenitorilor să-și revendice masa succesorală în integralitatea sa de 2/3 cotă ideală din casa de locuit individuală, cu suprafața de 124,5 m.p., cu construcții accesorii de 17.7 m.p., și 15.5 m.p., cu nr. cadastrale *****, ***** și ***** și terenul pentru construcții cu suprafața de 0,058 ha, cu nr. cadastral *****, amplasate în *****, *****, *****. Competența jurisdicțională a eliberării noului certificat de moștenitor legal în schimbul celui declarat nul cu nr. 4724 eliberat de notarul Tudos Raisa la 19 august 2019, pe numele Olgăi Munteanu îi revine notarului Tudos Raisa, care deține arhiva unde se păstrează dosarul de moștenire la care se face referință.

La 7 noiembrie 2022, Munteanu Andrei a depus la ASP, SCT Hîncești cererea nr. 551, prin care a solicitat executarea hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 8 decembrie 2020, și anume, rectificarea înscrierii în RBI, prin modificarea cotelor-părți cu atribuirea lui Munteanu Andrei a 2/3 cotă-parte și 1/3 cotă-parte lui Levinschi Nicolae, însă prin decizia ASP, SCT Hîncești din 25 noiembrie 2022, cererea a fost respinsă.

Reclamanții și-au motivat acțiunea pe dispozițiile Legii nr. 246 din 15 noiembrie 2018 privind procedura notarială.

Prin încheierea din 23 aprilie 2024 a judecătorului Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, în vederea examinării chestiunii admisibilității acțiunii și pregătirii corespunzătoare a cauzei pentru dezbateri judiciare, asigurarea examinării juste şi cu celeritate a cauzei, s-au atras în proces, în calitate de terți, Levinschi Nicolae, cu domiciliul în *****, ***** și IP „Cadastrul Bunurilor Imobile”, cu sediul în mun. Chișinău, str. A. Pușkin 47 și s-a acordat pârâtului și terților un termen de 15 zile din data recepționării prezentei încheieri, pentru prezentarea referinței pe marginea admisibilității și temeiniciei acțiunii de contencios administrativ, cu dosarul administrativ, prin intermediul Secției evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni sau prin intermediul oficiului poștal. (f.d. 31-34)

La 17 mai 2024, prin intermediul oficiului poștal, **notarul Tudos Raisa** a depus referință, prin **care a solicitat respingerea acțiunii și examinarea cauzei în lipsa sa**. Totodată, a fost prezentat și dosarul administrativ. (f.d. 38-55)

În ședința de judecată, reclamanții Munteanu Andrei și Sandul Zinaida, precum și avocatul reclamanților, avocatul Cimil Dorin au pledat pentru admiterea acțiunii în sensul formulat.

Reprezentantul lui Levinschi Nicolae, avocatul Mereacre Dimitrie prin cererea depusă la 2 august 2024 a solicitat examinarea cauzei în lipsa terțului și a solicitat respingerea acțiunii. (f.d. 76)

Reclamanții Munteanu Sergiu și Fonea Alina, nu s-au prezentat, deși au fost citați legal.

Registratorul Vutcarioc D. și reprezentantul IP Cadastru Bunurilor Imobile a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa. (f.d. 77, 100)

Audiind reclamanții și reprezentantul acestora, studiind materialele cauzei, analizând piesele dosarului prin prisma pertinenței și admisibilității, în raport cu argumentele invocate în acțiune și referința depusă, precum și cu normele legale incidente speței, instanța de judecată, concluzionează că acțiunea este admisibilă, însă urmează a fi respinsă, din următoarele aspecte ce succed.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Dispozițiile legale citate enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ: I. prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului; II. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ; III. respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ; IV. respectarea procedurii prealabile; V. respectarea termenului de înaintare a acțiunii; VI. prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Lucrările cauzei denotă că, la 27 martie 2024, prin intermediul oficiului poștal, Munteanu Andrei, Munteanu Sergiu, Sandul Zinaida și Fonea Alina s-au adresat cu cerere notarului Tudos Raisa, prin care au solicitat eliberarea

certificatului de moștenitor legal pe numele defunctei Munteanu Olga, care să ateste calitatea de moștenitor legal asupra 2/3 cotă-parte ideală rămasă după decesul Nataliei Levinscaia (*****), și anume, casa de locuit individuală și construcțiile accesorii cu nr. cadastrale *****, ***** și ***** și terenul pentru construcții cu nr. cadastral *****, amplasate în *****, *****, *****. (f.d. 22-23)

Prin răspunsul notarului Tudos Raisa nr. 11 din 1 aprilie 2024, cererea a fost respinsă. (f.d. 19)

Iar la 18 aprilie 2024, Munteanu Andrei, Munteanu Sergiu, Sandul Zinaida și Fonea Alina au sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune și cu solicitările enunțate supra.

Instanța de judecată remarcă că, la art. 206 Cod administrativ, legislatorul a prevăzut lista exhaustivă a tipurilor de acțiuni în contenciosul administrativ, iar la art. 224 din Codul administrativ au fost reglementate soluțiile ce pot fi pronunțate de instanțele judecătorești în dependență de tipul/felul acțiunii de contencios administrativ.

Astfel, din acțiunea depusă de reclamanți reiese că, ultimii au formulat o acțiune în obligare.

Competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu dispozițiile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) ale Codului administrativ revine Judecătoriei Hîncești, astfel cererea de chemare în judecată a fost depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Concomitent Titlul V, articolele 162-169 ale Codului administrativ, reglementează procedura prealabilă.

Astfel, art. 162 alin. (1) și (3) Cod administrativ prevede că, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.

Dispozițiile art.209 alin. (1) Cod administrativ statuează că, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă.

Corespunzător, având în susținere normele evocate supra, instanța de judecată conchide că, termenul de înaintare a acțiunii, prevăzut de lege, a fost respectat de reclamanți.

Prin urmare, instanța de judecată reține că, acțiunea este depusă cu respectarea competenței materiale și jurisdicționale, în termenul prevăzut de lege, cu respectarea procedurii extrajudiciare, cu obligarea notarului să elibereze certificatul de moștenitor legal pe numele defunctei Munteanu Olga, care să ateste calitatea de moștenitor legal asupra 2/3 cotă-parte ideală rămasă după decesul Nataliei Levinscaia (*****), și anume, casa de locuit individuală și construcțiile accesorii cu nr. cadastrale *****, ***** și ***** și terenul pentru construcții cu nr. cadastral *****, amplasate în *****, *****, *****, iar prin urmare, acțiunea este admisibilă.

Totodată, instanța de judecată va concluziona despre netemeinicia pretențiilor formulate de reclamanți.

În acord cu art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Corespunzător, art. 6 Cod administrativ, stipulează că, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părți ale procedurii administrative.

În sensul art. 7 Cod administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

În accepțiunea art. 10 Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public. Decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

În virtutea art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi

revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În corespundere cu art. 21 Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Prin prisma art.22 alin.(1) și art.219 alin.(1) ale Codului administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Norma consacrată la art. 32 Cod administrativ reglementează că, procedura administrativă se structurează astfel încât participanţii să poată înţelege fiecare etapă a procedurii. Dacă este necesară contribuţia unui participant, acestuia i se comunică neîntârziat, într-un limbaj clar şi uşor de înţeles, acţiunile care trebuie întreprinse. În condiţiile legii, autorităţile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate.

Conform art. 36 Cod administrativ, instanţa de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

În condițiile art. 38 Cod administrativ, înaintea fiecărei decizii judecătoreşti pe fond, participanţilor la proces li se oferă posibilitatea de a-şi expune punctul de vedere. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanţă de judecată independentă, imparţială şi instituită prin lege. În acest scop, instanţa de judecată este obligată să dispună toate măsurile permise de lege şi să asigure desfăşurarea cu celeritate a procesului.

Conform art.39 Cod administrativ, controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

În virtutea art. 93 Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare

participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În acord cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

La rândul său, art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Art. 121 Cod de procedură civilă, prevede că instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 Cod de procedură civilă reglementează că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

În concordanță cu art. 218 Cod administrativ, examinarea şi soluționarea în fond a acţiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii: a) examinarea şi soluționarea acţiunii în contencios administrativ are loc în şedinţă publică, iar în cazuri de excepţie stabilite de lege – în şedinţă închisă. Participanţii la proces se citează; în citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei. Dacă participanţii la proces convin de comun acord, examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă; b) instanța de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acţiunii în contencios administrativ, numai dacă participanţii la proces justifică şi probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanţă; c) participanții la proces care s-au prezentat cel puţin o dată în şedinţa de judecată pe parcursul examinării acţiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acţiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citaţiei pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară; d) neprezentarea la şedinţa de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanților şi/sau a

reprezentanților lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.

În conformitate cu art. 225 Cod administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege. În cazul în care au fost emise acte administrative individuale şi normative referitoare la securitatea naţională a Republicii Moldova, la exercitarea regimului stării excepţionale, la măsurile de urgenţă luate de autorităţile publice în vederea combaterii calamităţilor naturale, a incendiilor, a epidemiilor, a epizootiilor şi a altor fenomene similare, instanţa de judecată poate fi sesizată doar pentru exercitarea controlului următoarelor circumstanţe: a) existenţa situaţiei excepţionale la data la care a fost emis actul; b) competenţa autorităţii publice de a emite actul; c) existenţa interesului public care justifică emiterea actului administrativ; d) imposibilitatea efectivă a autorităţii publice de a emite actul în condiţii obişnuite; e) proporţionalitatea, în conformitate cu art.29, a măsurilor adoptate prin act administrativ. Alte limitări ale examinării judiciare în cauzele de contencios administrativ sunt reglementate expres prin legi speciale.

Relevanță prezintă și dispozițiile art.10 alin. (1), (5) al Legii privind procedura notarială nr.246 din 15 noiembrie 2018, amânarea, suspendarea sau refuzul poate fi exprimat părților în formă verbală sau, în scris, sub formă de încheiere. Încheierea de amânare, suspendare sau refuz poate fi atacată în procedura de contencios administrativ, conform legislației în vigoare.

La caz, instanța de judecată reține că, în accepțiunea art. 96 alin. (1), (2) al Legii privind procedura notarială, prezenta lege *intră în vigoare la 1 martie 2019*, cu excepția art.50 alin.(1), art.71 alin.(1) şi dispozițiilor art.71 alin.(2) în partea ce se referă la publicarea informației despre procedurile succesorale deschise pe pagina web oficială a Camerei Notariale, *care intră în vigoare la 1 ianuarie 2020. Capitolele V şi VI se vor aplica moștenirii persoanelor care au decedat la 1 martie 2019 sau după data respectivă.* Succesiunilor deschise până la intrarea în vigoarea a prezentei legi se vor aplica reglementările legislației în vigoare la momentul deschiderii succesiunii.

Astfel, din materialele cauzei instanța de judecată cu certitudine a stabilit că, conform certificatului de deces Munteanu Olga a decedat la *****. (f.d. 42)

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 8 decembrie 2020, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2021, devenită definitivă și irevocabilă prin necontestare, s-a respins acțiunea înaintată de

Levinschi Nicolae. S-a admis parțial acțiunea reconvențională depusă de Munteanu Olga.

S-a declarat nul certificatul de moștenitor legal cu nr. **3831** eliberat de notarul Tudor Raisa la 28 iunie 2019, **pe numele lui Levinschi Nicolae**, prin care se atestă calitatea de moștenitor legal asupra a ½ cotă-parte din averea rămasă după decesul Nataliei Levinscaia, decedată la *****, și anume: casa de locuit individuală cu suprafața de 124.5 m.p. cu construcțiile accesorii cu suprafețele de 17.7 m.p. și 15.5 m.p. cu nr. cadastrale *****, ***** și ***** și ½ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,058 ha, nr. cadastral *****, amplasate în satul *****, str. *****, *****.

S-a declarat nul certificatul de moștenitor legal cu nr.**4724** eliberat de notarul Tudos Raisa, la 19 august 2019, **pe numele Olgăi Munteanu**, prin care se atestă calitatea de moștenitor legal asupra a ½ cotă-parte din averea rămasă după decesul Nataliei Levinscaia, decedată la *****, și anume: casa de locuit individuală cu suprafața de 124.5 m.p. cu construcțiile accesorii cu suprafețele de 17.7 m.p. și 15.5 m.p. cu nr. cadastrale *****, ***** și ***** și ½ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,058 ha, nr. cadastral *****, amplasate în satul *****, str. *****, *****.

S-a determinat cotele-părți ideale din averea succesorală rămasă după decesul Nataliei Levinscaia, și anume: casa de locuit individuală cu suprafața de 124.5 m.p. cu construcțiile accesorii cu suprafețele de 17.7 m.p. și 15.5 m.p. cu nr. cadastrale *****, ***** și ***** și ½ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,058 ha, nr. cadastral *****, amplasate în satul *****, str. *****, *****, **cu atribuirea a 2/3 cote-părți Olgăi Munteanu și 1/3 cotă-parte lui Levinschi Nicolae.**

Prezenta hotărâre servind temei pentru Agenția Servicii Publice Departamentul Cadastru de a efectua modificările corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile. (f.d. 14-18, 79-87)

Prin certificatele de moștenitor legal nr. 4724 din 19 august 2019 și nr. 3831 din 28 iunie 2019, care au fost declarate nule, notarul Tudos Raisa a atestat că, moștenitori al averii Nataliei Levinscaia, decedată la 4 ianuarie 20027 este fiica ei, Munteanu Olga și fiul ei, Levinschi Nicolae pentru care s-au eliberat certificatele constituie a câte ½ cotă-parte fiecare din casa de locuit individuală cu suprafața de 124.5 m.p. cu construcțiile accesorii cu suprafețele de 17.7 m.p. și 15.5 m.p. cu nr. cadastrale *****, ***** și ***** și ½ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,058 ha, nr. cadastral *****, amplasate în satul *****, str. *****, *****. (f.d. 24, 50-51)

Prin decizia cu privire la respingerea cererii de înregistrare din 25 noiembrie 2022 a ASP, SCT Hîncești, s-a respins cererea nr. 551 din 7 noiembrie 2022

privind rectificarea înregistrării dreptului de proprietate în temeiul hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 8 decembrie 2020, depusă de Munteanu Andrei. *S-a explicat solicitantului despre necesitatea prezentării unui alt act, inclusiv act judecătoresc, care ar dispune rectificarea înregistrării drepturilor de proprietate.* S-a restituit hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 8 decembrie 2020. *S-a indicat că, decizia poate fi atacată în termen de 30 de zile în instanța de judecată sau la registratorul din cadrul ASP, iar ulterior decizia acestuia atacată în instanța de judecată.* (f.d. 20-21)

Este cert și faptul că, notarul Macar Veronica la 10 octombrie 2022, a eliberat în temeiul art. 2542 și 2178 ale Codului civil certificate de moștenitor în caz de moștenitori lui Munteanu Andrei cu nr. 1253, Munteanu Sergiu cu nr. 1250, Sandul Zinaida cu nr. 1251 și Fonea Alina cu nr. 1252, care atestă că, moștenitori la întregul patrimoniu succesoral rămas după decesul Olgăi Munteanu survenit la *****, a câte ¼ cotă-parte pentru fiecare sunt: Munteanu Andrei, Munteanu Sergiu, Sandul Zinaida și Fonea Alina. (f.d. 25-28)

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, terenul cu nr. cadastral *****, construcțiile cu nr. cadastrale *****, ***** și *****, amplasate în *****, *****, *****, sunt înregistrate ½ cotă-parte după Levinschi Nicolae, în baza certificatului de moștenitor nr. 3831 din 28 iunie 2019, **care a fost declarat nul**, drept înregistrat la 1 iulie 2019 și ½ după Munteanu Andrei, drept înregistrat la 11 octombrie 2022, în baza certificatelor de moștenitori nr. 1-1250, 1-1251, 1-1252 și 1-1253 din 10 octombrie 2022, contractului de donație nr. 1-1254 din 10 octombrie 2022 și certificatului de moștenitor nr. 4724 din 19 august 2019, **care a fost declarat nul**. (f.d. 43-44)

Conform contractului de donație a cotei din masa succesorală din 10 octombrie 2022, înregistrat cu nr. 1-1254, se atestă că, *donatorii Munteanu Sergiu, Sandul Zianida, Fonea Alina transmit necondiționat* și cu titlu gratuit cotele de moștenire în mărime de *¼ cotă-parte ce le* dețin fiecare din cota succesorală (cota-parte din moștenire), ce reprezintă ¾ cotă-parte din patrimoniul succesoral (masa succesorală) rămas după decesul Olgăi Munteanu, care a survenit la *****, cu privire la care dețin certificate de moștenitor, *iar donatarul Munteanu Andrei acceptă donația necondiționat, dobândind astfel toate drepturile și obligațiile, aferentei cotei succesorale (activul și pasivul), care aparțineau donatorilor la momentul încheierii contractului. (f.d. 88-90)*

Prin prisma art. 68 alin. (1) al Legii nr.246/2018, procedura succesorală notarială este procedura specială notarială necontencioasă, **care are ca scop rezolvarea cauzelor succesorale.**

În accepțiunea art. 82 și 83 ale Legii privind procedura notarială, *procedura succesorală se închide după eliberarea tuturor certificatelor care confirmă*

drepturile rezultate din moştenire prevăzute de Codul civil. În cadrul procedurii succesorale, după ce notarul constată cu certitudine faptele necesare pentru justificarea cererii privind eliberarea certificatului de moștenitor, se eliberează certificatul de moștenitor.
Certificatul de moștenitor se eliberează nu mai devreme de o lună din data ultimei publicări despre deschiderea procedurii succesorale. *La cererea scrisă a moştenitorului, procedura succesorală poate fi reluată dacă*, după finalizarea procedurii succesorale, se constată circumstanțe care pot determina modificarea sau retragerea certificatului de moștenitor. În acest caz, procedura succesorală se reia de notarul în a cărui arhivă se păstrează dosarul succesoral. În cazul retragerii certificatului de moștenitor, notarul iniţiază procedura succesorală, începând cu notificarea moștenitorilor.

Instanța de judecată menționează că, procedura succesorală deschisă după decesul Nataliei Levinscaia survenit la ***** **a fost deschisă la 28 februarie 2007, iar la 28 iunie 2019, și respectiv la 19 august 2019,** de către notarul Tudos Raisa au fost eliberate *certificate de moştenitor legal nr. 4724 din 19 august 2019 și nr. 3831 din 28 iunie 2019, care prin hotărârea Judecătoriei Hînceşti, sediul Central din 8 decembrie 2020, devenită definitivă și irevocabilă la 14 februarie 2022, au fost declarate nule.*

La fel, se va menționa că, deși defuncta Munteanu Olga la pronunțarea hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 8 decembrie 2020, devenită definitivă și irevocabilă la 14 februarie 2022, era în viață, aceasta nu și-a valorificat dreptul de a înregistra modificările în RBI, conform actului judecătoresc, în pofida faptului că, *prezenta hotărâre servește temei pentru Agenția Servicii Publice Departamentul Cadastru de a efectua modificările corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile*.

Așadar, Munteanu Andrei, fiind moștenitorul averii succesorale a Olgăi Munteanu, care a decedat la *****, a solicitat rectificarea înregistrării dreptului de proprietate în baza hotărârii *Judecătoriei Hînceşti, sediul Central din 8 decembrie 2020, devenită definitivă şi irevocabilă la 14 februarie 2022.*

Însă, prin decizia cu privire la respingerea cererii de înregistrare din 25 noiembrie 2022 a ASP, SCT Hîncești, s-a respins cererea nr. 551 din 7 noiembrie 2022 privind rectificarea înregistrării dreptului de proprietate în temeiul hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 8 decembrie 2020, depusă de Munteanu Andrei, **decizie ce nu a fost contestată de reclamant**. Or, *hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 8 decembrie 2020, servește temei pentru Agenția Servicii Publice Departamentul Cadastru de a efectua modificările corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile*.

Sunt relevante și prevederile art. 28 alin. (1) lit. d) și 29 alin. (2^1), (3^1) ale Legii nr. 1543/25 februarie 1998 cadastrului bunurilor imobile, care stipulează că, înregistrarea dreptului asupra bunului imobil se face în temeiul următoarelor documente: **hotărârile instanţei de judecată.**

Hotărârea judecătorească privind înregistrarea sau radierea dreptului înregistrat ori privind efectuarea rectificării acestuia se depune în copie, a cărei autenticitate este confirmată de instanţa de judecată, cu menţiunea că este irevocabilă. În lipsa menţiunii respective, dacă hotărârea este executorie, se efectuează înregistrarea provizorie în registrul bunurilor imobile.

În cazul *în care hotărârea judecătorească nu conţine toate datele necesare pentru înscrierea în registrul bunurilor imobile, registratorul va solicita instanţei de judecată explicarea hotărârii*.

Aderent, art. 438 alin. (1), (2), (3), (4) Cod civil reglementează că, când o înregistrare, înregistrare provizorie sau notare efectuată în registru nu corespunde cu situaţia juridică reală, **se poate cere rectificarea acesteia.**

Prin rectificare se înțelege radierea, îndreptarea sau corectarea oricărei înregistrări, înregistrări provizorii sau notări inexacte efectuate în registru.

Situaţia juridică reală trebuie să rezulte dintr-o recunoaştere făcută de titularul înregistrării, al înregistrării provizorii sau al notării a cărei rectificare se solicită, prin declaraţie dată în forma cerută de lege, **ori dintr-o hotărâre judecătorească irevocabilă pronunţată împotriva acestuia, prin care s-a admis acţiunea de fond.**

Acţiunea de fond poate fi, după caz, o acţiune în constatare sau declarare a nulităţii ori a ineficienţei actului juridic în partea constituirii, a transmiterii sau, după caz, a stingerii dreptului înregistrat, o acţiune în nulitate a înregistrării, înregistrării provizorii sau notării, o cerere de revizuire a hotărârii judecătoreşti sau cerere de contestare a hotărârii arbitrale, precum şi altă acţiune care poate avea ca efect întemeierea unei acţiuni în rectificare.

La rândul său, art. 439 alin. (1), (2), (4), (5), (6) Cod civil stipulează că, orice persoană interesată poate cere rectificarea unei înregistrări sau înregistrări provizorii dacă:

a) **înregistrarea** sau înregistrarea provizorie **nu este valabilă**, inclusiv dacă dreptul a fost greşit calificat de către registrator;

b) s-a constatat sau **s-a declarat nulitatea** ori ineficienţa **actului** sau faptului în temeiul căruia a fost efectuată înregistrarea ori înregistrarea provizorie în partea constituirii, a transmiterii sau, după caz, a stingerii dreptului înregistrat sau înregistrat provizoriu;

c) dreptul înregistrat sau înregistrat provizoriu s-a stins în baza legii ori a actului în temeiul căruia s-a făcut înregistrarea sau înregistrarea provizorie;

d) înregistrarea sau înregistrarea provizorie din registru nu mai este, din orice alte motive, în concordanţă cu situaţia juridică reală a dreptului înregistrat sau înregistrat provizoriu.

Rectificarea în registru se poate face fie pe cale amiabilă, prin declaraţia în forma cerută de lege a titularului dreptului ce urmează a fi radiat sau modificat, fie, în cazul în care declaraţia nu s-a dat, **prin hotărâre judecătorească irevocabilă**. Reclamantul nu este ţinut să demonstreze că titularul dreptului ce urmează a fi radiat sau modificat nu a dat declaraţia.

Când **dreptul înregistrat** sau înregistrat provizoriu **în registru urmează a fi rectificat, titularul lui este obligat să** predea persoanei îndreptăţite, odată cu consimţământul dat, în forma cerută de lege, **pentru efectuarea rectificării**, şi înscrisurile necesare, **iar în caz contrar, persoana interesată va putea solicita instanţei să dispună rectificarea în registru**. În acest din urmă caz, hotărârea instanţei de judecată va suplini consimţământul la înregistrare sau înregistrare provizorie al părţii care are obligaţia de a preda înscrisurile necesare rectificării.

Acţiunea în rectificare poate fi introdusă concomitent sau separat, după ce a fost admisă acţiunea de fond, cînd este cazul. Ea poate fi formulată atît împotriva dobînditorului nemijlocit, cît şi împotriva terţilor dobânditori, în condiţiile prevăzute la art.440, cu excepţia acţiunii întemeiate pe dispoziţiile alin.(1) lit.c) şi d) din prezentul articol, care nu poate fi pornită faţă de dobînditorul de bună-credinţă al dreptului supus înregistrării dobîndit în temeiul unui act juridic cu titlu oneros sau, după caz, în temeiul unui contract de gaj, ipotecă sau altă garanţie reală.

Acțiunea în rectificare întemeiată pe dispoziţiile alin.(1) lit.b), c) sau d) nu atrage necesitatea contestării simultane a deciziei registratorului.

Articolul 440 alin. (1) Cod civil, expres indică că, acţiunea în rectificare este imprescriptibilă, iar articolul 441 alin. (1) prevede că, **hotărârea prin care se admite rectificarea nu poate aduce atingere drepturilor persoanelor care nu au participat la proces.**

Având în susținere normele citate, instanța de judecată observă că, certificatele de moștenitor după decesul Olgăi Munteanu, survenit la *****, au fost eliberate lui Munteanu Andrei, Munteanu Sergiu, Sandul Zinaida și Fonea Alina la 10 octombrie 2022, iar certificatul de moștenitor legal eliberat Olgăi Munteanu după decesul mamei acesteia, Nataliei Levinscaia, a fost eliberat la 19 august 2019, adică anterior emiterii hotărârii la 8 decembrie 2020 de declararea nulității certificatelor de moștenitor legal cu nr. 3831 și 4724.

Respectiv, notarul Tudos Raisa nu putea cunoaște despre emiterea hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Central la 8 decembrie 2020, devenită irevocabilă la 14 februarie 2022, motiv din care se află în imposibilitate de a elibera certificat de

moștenitor legal, pe numele defunctei Munteanu Olga, conform cotelor stabilite din averea succesorală rămasă după decesul Nataliei Levinscaia, or, însăși hotărârea servește temei de rectificare în RBI, iar reclamanții urmau să respecte procedura instituită de lege.

Mai mult, instanța de judecată nu poate obliga notarul să elibereze certificatul de moștenitor legal, pe numele unei persoane decedate, or, moștenitorii legali urmează să respecte procedura instituită de lege.

În acest context, instanța de judecată conchide că, notarul Tudos Raisa la examinarea cererii lui Munteanu Andrei a acționat cu bună-credință, în limitele legale stabilite și cu respectarea scopului acordat prin lege.

Reieșind din circumstanțele de fapt constatate supra, coroborate cu normele de drept relevante situației din speță și având în susținere art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, instanța de judecată consideră necesar a respinge acțiunea inițiată de Munteanu Andrei, Munteanu Sergiu, Sandul Zinaida și Fonea Alina, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 219, 224 alin.(1) lit. f), 225, 226, 229, 232 ale Codului administrativ, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se respinge acțiunea în contencios administrativ inițiată de Munteanu Andrei, Munteanu Sergiu, Sandul Zinaida și Fonea Alina împotriva notarului Tudos Raisa, terți Levinschi Nicolae și IP ,,Cadastrul Bunurilor Imobile" cu privire la obligarea notarului să elibereze certificatul de moștenitor legal pe numele defunctei Munteanu Olga, care să ateste calitatea de moștenitor legal asupra 2/3 cotă-parte ideală rămasă după decesul Nataliei Levinscaia (*****), și anume, casa de locuit individuală și construcțiile accesorii cu nr. cadastrale *****, ***** și ***** și terenul pentru construcții cu nr. cadastral *****, amplasate în *****, *****, *****, ca fiind neîntemeiată.

Se explică părților că instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală dacă participanții la proces, în termen de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, solicită în mod expres acest lucru. Termenul de 15 zile este un termen de decădere.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul specializat pentru examinarea
acțiunilor în contencios administrativ Diana
Corlăteanu